

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Radisics Elemér*

Cím: *Mesekönyvek, képeskönyvek*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp.
(Hely)

1921. XI/3
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Osztályozás

Tárgy

655(064)

Hely

Idő

"1921"

Személy

Székesfővárosi hazinyomda 1922

Mesekönyvek, képeskönyvek.

Ma már közfelfogású, hogy az egymást követő embergenerációk boldogulását sokban megkönnyíti és elősegíti, ha gondos kertészhez hasonlóan igyekezzünk megteremteni azt a légkört, amely a fiatal emberpalánta növekedésének a legkedvezőbb. De a gyermeknevelés tudománya nemcsak a test észszerű ápolását tűzte ki céljául. Figyelme talán még fokozottabban fordul ama csodás jelenségek felé, amelyek a fejlődő lélek rügyhajtásával, majd bimbófakasztásával és később virágborulásával tárulnak a kutató bámuló szeméi elé.

A fiatal lélek idomítható, mint a viasz. A legcsekélyebb külső hatásra is érzékenyen reagál s a gyermekévek alkotta ösztönös fogalommegállapítások gyakran elhatározóbb jelentőséggel irányítják életünket későbbi kialakulásában, mint a már felfigyelt elmével gyűjtött tapasztalatok összessége. Nem csoda tehát, hogy a legkiválóbb elméket foglalkoztatta a gyermeknevelés problémája s a Bibliofil Társaságnak az Iparművészeti Múzeumban rendezett s holnap megnyitott kiállítása a gyermekképeskönyvek bemutatásával azokat az alkotásokat ismerteti, melyeket a művésznek és az írónak gondosan összehangolt munkája állított a gyermeknevelés szolgálatába.

A kiállítás több tekintetben rendkívül érdekes és figyelemreméltó.

Mindenekelőtt tanulságos összevetni, mely eltérőek felfogásban és kivitelben e munkák nemzetek szerint. Leggondosabban fejlesztett illusztratív művészeti ipara mindenestre az angolnak és a németnek van. Az angol könyvpiacra azonkívül meglátászik, hogy a világ egyik leggazdagabb nemzetéről van szó, amelynek átlagos életstandardja magasabb bármely más nemzeténél s amelynél éppen ezért, a közegyetemes érdekét is szolgálva, teremtő mű-

vész és kiadó könnyebben megtalálják számításukat, mint másutt.

A német a gyermeknevelés e propagatív eszközének teljesen szolgálatába állította szédületesen fejlett nyomdai iparát. Mint minden téren, itt is céltudatos rendszerességgel dolgozik már évek hosszú sora óta s mivel teljes egészében értékeli a gyermek lelkehez mért mesekönyvek jellemformáló erejét, lehetővé tette, hogy a közönség bármely rétege megtalálja a szükségletének és izlésének megfelelő holmit.

A kiállított tárgyak tartalmát illetően a tisztá és üde levegőjű, gyakran egészséges nevelésre való angol mesekönyvek elsősorban gyönyörködtetnek. A könnyed finomságu és elmes francia munkák inkább mulattatnak. Jellemző azonban a franciára a nemzeti dicsőség fejlett kultusza is s nem hiszem, hogy a királyság és a császárság hadisikereinek valaha is telkesebb propagandát csináltak volna, mint a francia köztársaság idejében megjelent mesekönyvekben. Végül a német játszva tanít s ha teret enged is a burleszk humornek, — ki ne említenék Busch halhatatlan alakjaira — a didaktikai célszerűség minden más szempontot háttérbe szorít nála.

A magyar törekvések zöme, sajnos, majdnem kizáróan a legutóbbi évtizedekből valók. S ha vannak rendkívül érdekes, bár inkább kísérletszámba menő művek a régebbi időkben is — pl. Dugonicsnak, majd Döbrentev Gábornak egy-egy munkája, vagy a múlt század közepén megjelent többfajta mesekönyv — kiadóinkat joggal érheti a vád, hogy rosszul fölfogott üzleti érdekből nem engedtek teret grafikai művészeink kellő érvényesülésének. Művészeink voltak, de nem voltak műpártoló kiadóink. A magyar nyelven kiadott mesekönyvek nagy részben idegen művek átültetése s míg a külföldi művészetet magyar gyűjteményekből előkerült munkák egész sora példázza, magyar művészekről inkább csak tervezeteket láthatunk. Így történhetett az is, hogy a fiatalabb magyar művészgenerációnak egész sora volt kénytelen külföldre vándorolni, a hol nem

egyszer az egész világ elismerését vívta ki a magyar művészetnek.

Legújabbán örvendetes változás tapasztalható ezen a téren is. Bizonyítják ezt azok a művek is, amelyek tervezői Kozma Lajos, Végh Gusztáv, Helbing Ferenc, Vaszary Gábor, Endy Mariska, Szada István, Haranghy Jenő, Kürthy György, Mühlbeck Károly és hogy a legjobbak egyikét el ne felejtjük: Nagy Sándor. De figyelemreméltóak azok a pályatervek is, amelyek az iparművészeti iskola növendékei készítettek, s amelyek közül például: Gebhardt Tibor, Tancsik Mihály, Juhász Kálmán, vagy Biczó András művei szinte kínálkoznak a reprodukálásra.

A kiállítás anyagát magyar gyűjtők és amatőrök bocsátották a Bibliofil Társaság rendelkezésére, amely ezzel a kiállítással újabb lendületet akar adni a magyar grafikai művészetnek.

A kiállítás anyagának nagy fáradságot követelő összegyűjtésében és izléses elrendezésében a fő érdem Majovszky Pál miniszteri tanácsost és Szőnyi László, muzeumigazgató-órt, illeti meg.

Radisics Elemér.